Sa?l?kl? Olma Kültürü (Healtism) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sa?l?kl? Olma Kültürü (Healtism) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29928

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sa?l?kl? Olma Kültürü (Healthism) Ölçe?i, bireylerin sa?l?kl? olma kavram?na yönelik tutumlar?n? ve sa?l??? ki?isel sorumluluk olarak görme e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? olan orijinal bir arac?n Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. Bu adaptasyon, ölçe?in Türk kültürüne özgü dilsel ve psikometrik gereklilikleri kar??lay?p kar??lamad???n? belirlemek üzere Sinan U?ra? ve arkada?lar? taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilece?ini göstermeyi hedeflemi?tir. Ölçek, özellikle **Healthism** ideolojisinin bireyler üzerindeki etkilerini, yani sa?l???n ahlaki bir zorunluluk haline getirilmesini ve sa?l?ks?zl???n bireysel bir kusur olarak alg?lanmas?n? ara?t?rmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?kl? Olma Kültürü, Healthism, Sa?l?k Tutumu, Ölçek Uyarlamas?, Psikometrik Özellikler, Türkiye.

Yazarlar

Sinan U?ra?, Gökhan Özen, Emine Aykora, Halil Yurdakul.

Amaç

Sa?l?kl? Olma Kültürü Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin toplumsal ve kültürel ba?lamda sa?l?kl? olma durumu hakk?ndaki inançlar?n? ve tutumlar?n? niceliksel olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, bireyin sa?l?k ve hastal?k durumlar?n? yaln?zca ki?isel ya?am tarz? seçimlerine indirgeme e?ilimini ne ölçüde benimsedi?ini saptar.

Türkçe uyarlama çal??mas?, bu kritik sosyal yap?y? Türkiye ba?lam?nda inceleyebilecek akademik bir araç sunmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki kamu sa?l??? ve spor bilimleri alanlar?ndaki ara?t?rmac?lar, **sa?l?k ideolojisi** ve bireysel sorumluluk alg?s? aras?ndaki ili?kiyi bilimsel metotlarla analiz edebilirler.

Yap?

Ölçek, sosyolojik bir kavram olan "Healthism" yap?s?n? ölçmektedir. **Healthism**, sa?l???n bireysel bir sorumluluk olarak a??r? vurgulanmas? ve sosyal, ekonomik veya çevresel belirleyicilerin göz ard? edilmesi anlam?na gelir. Bu ideoloji, sa?l?kl? ya?am tarz?n? bir ahlaki üstünlük göstergesi olarak konumland?r?rken, sa?l?ks?z olanlar? ise ki?isel ba?ar?s?zl?klar? nedeniyle damgalayabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bireylerin kendi sa?l?k davran??lar?na yönelik bask? hissetme düzeylerini ve çevrelerindeki di?er bireyleri sa?l?k seçimleri üzerinden yarg?lama e?ilimlerini yans?tan boyutlardan olu?ur. Yap?n?n anla??lmas?, **sa?l?k e?itsizlikleri** ve toplumsal bask? konular?nda derinlemesine analiz yap?lmas?na olanak tan?r.

Geçerlik

Sa?l?kl? Olma Kültürü Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?i, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?rulan?p do?rulanmad???na bak?larak incelenmi?tir. Uyarlama çal??malar?nda genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak modelin veriyle uyumu test edilir.

U?ra? ve arkada?lar? (2021) taraf?ndan yap?lan bu çal??mada, elde edilen istatistiksel bulgular?n, ölçe?in Türkçe formunun ölçmek istedi?i yap?y? kültürel ba?lamda do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini, yani **geçerli** oldu?unu kan?tlad??? belirtilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in kullan?m?n?n bilimsel aç?dan gerekçelendirilmesini sa?lamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, ölçek maddelerinin iç tutarl?l??? (Internal Consistency) yoluyla de?erlendirilmi?tir. Çal??mada, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?u ve ayn? temel yap?y? ne kadar istikrarl? bir ?ekilde ölçtü?ü belirlenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?, Türkçe formun yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir, bu da ölçe?in **tutarl?** ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Güvenirlik sonuçlar?, ölçe?in farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verece?i beklentisini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Sa?l?kl? Olma Kültürü Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? incelemek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in teorik olarak tan?mlanm?? alt boyutlar?n?n Türk popülasyonunda da ayr???p ayr??mad???n? test etmi?tir.

Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in Healthism kavram?n?n farkl? bile?enlerini (örne?in, bireysel sorumluluk alg?s?, sa?l?k üzerinden yarg?lama) ayr? ayr? ölçebilme kapasitesini teyit eder. Bu, ara?t?rmac?lara sadece genel bir tutum puan? de?il, ayn? zamanda kavram?n karma??k yap?s?na dair detayl? bilgiler sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal makalede belirtilen format temel al?nm??t?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama); Orijinal dili ?ngilizce.

Hedef Kitle: Üniversite Ö?rencileri ve Yeti?kin Popülasyon.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ba?lam?nda test etmek amac?yla seçilmi? bir örneklem grubu üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Anket. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan maddelere ili?kin Healthism tutumlar?n? derecelendirme skalas? üzerinde i?aretlerler.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Sosyolojisi, Bireysel Sorumluluk, Sa?l?k ?deolojisi, Psikometrik, Uyarlama Çal??mas?, Türkiye.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Sorumlu yazar Sinan U?ra? için: sinanugras@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Ayr?nt?l? yaz??ma adresi için orijinal makaleye ba?vurulmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2021 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçl? kullan?m? için **sorumlu yazar** Sinan U?ra? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izni ve olas? ücretlendirme bilgileri yazardan veya yay?nc? kurulu?tan temin edilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: saglikli-olma-kulturu-healtism-olcegi-toad.pdf. Ayr?ca DOCX format?nda da mevcuttur: saglikli-olma-kulturu-healtism-olcegi-toad.docx.

Kaynaklar

U?ra? S., Özen G., Aykora E., & Yurdakul H. (2021). Adaptation of the Healthism Attitude Scale to

ARABPSYCHOLOGY.COM

Turkey: A validity and reliability study. *Human. Sport. Medicine*, 21(1), 117-123. doi: 10.14529/hsm210115

Makalenin web ba?lant?s?: hsm.susu.ru

Sa?l?kl? Olma Kültürü (Healthism) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?l?kl? Olma Kültürü (Healthism) Ölçe?i'nin maddeleri, telif haklar? ve akademik gizlilik sebebiyle bu platformda yay?mlanmamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Sinan U?ra? ile ileti?ime geçilmesi veya belirtilen kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM